Combattant du Nord
Vechter van het Noorden

Jonge hen met schitterende gele benen.

Er was eens, heel, heel lang geleden, een groot gebied zonder grenzen. Er leefden allerlei stammen. Deze stammen hielden ganzen, kippen en hazen voor hun plezier en vermaak. Het eten van deze dieren was een zonde in hun geloof. Deze aanhef kan zomaar het begin zijn van een mooi sprookje over onze hobby. Het is echter geen sprookje, maar geschiedenis.

Tekst en foto's: Dirk de Jong

De Grote Noord Franse vechter.

Intro

Het gebied waar we over verhalen noemen we Gallië, het huidige Frankrijk, België, Engeland, delen van Duitsland en Nederland. De bewoners waren Kelten ofwel barbaren die hier al ver voor onze jaartelling leefden. Maar waren dit wel barbaren, zoals de Romeinen ons wilde doen geloven? Deze Kelten kunnen de voorouders van de huidige KLN leden zijn, heel speciale voorouders. Zoek maar eens op Keltische-boom-astrologie en u zult verbaasd zijn. We willen echter vertellen over een heel oud en speciaal hoenderras de Vechter van het Noorden, of beter gezegd Noord Franse vechter. De voorouders van dit vechthoenderras zijn vermoedelijk door de Kelten (door de Romeinen Galliërs genoemd) ver voor onze jaartelling uit oostelijke richting naar onze streken gebracht.

Oorsprong

Vechthoenderrassen hebben bijna allemaal hun oorsprong in zuidelijker streken en zijn vanaf rond 1800 in Europa ingevoerd. Van de Noord Franse vechter weten we dat zijn geschiedenis zelfs teruggaat tot voor onze jaartelling, toen hier nog geen landgrenzen bestonden. Toen de Romeinen naar het noorden optrokken kwamen ze al vechthoenders tegen in het huidige Noord Frankrijk, België en Engeland. Het moeten kruisingen van wilde kamhoenders zijn geweest. In latere beschrijvingen noemt men het Bankiva (Rode kamhoen) vechters. Ze hebben veel kenmerken van het Rode kamhoen, een enkele kam, een lange prachtige staart en witte tot heel licht getinte eieren. Hoe deze hoenders in onze streken terecht zijn gekomen, welke variëteit Rode kamhoen de stamouder is en over hoe ze eruit zagen,

Wat een borstbreedte, kracht en elegantie in één beeld.

De koning van het erf.

weten we niet. Uit deze voorouders zijn vermoedelijk de huidige Noord Franse vechters, de Oud Engelse vechter en de Brugse vechter ontstaan, waarbij de Franse volgens mijn bescheiden mening het dichtst bij het oorspronkelijke type van het Rode kamhoen is gebleven en ook de oorspronkelijke naam heeft behouden.

Julius Caesar maakte al melding van vechthanen in Gallië. Hij liet optekenen dat ze hoenders hielden voor plezier en niet voor consumptie. Gedenkschriften van den Gallischen Oorlog uit het Latijn door Dr. J. J. Doesburg. De haan was voor de Kelten een heilig dier dat ze niet mochten eten. De Romeinse veroveraar Julius Caesar (100-44 v.o.t.) meldde in zijn De Bello Gallico (5,12): Hazen, kippen en ganzen te eten achten zij zonde; echter houden zij deze dieren voor hun vermaak en genoegen.

Geschiedenis

De naam van dit heel bijzonder Frans hoenderras, de Combattant du Nord, houdt al iets speciaals in. Zo vragen we ons af: Het noorden van wat? Bedoelde men het huidige Europa, of een kleiner, of groter gebied?
We hebben het hier over het meest bijzondere hoenderras van Frankrijk, maar dat had u uit de intro al begrepen.
Zo is de Noord Franse vechter het enige Franse ras met gele poten, hoewel groene poten ook toegestaan zijn. Met zijn trotse opgerichte verschijning en zijn prachtige staart kunnen we met recht spreken van 'Koning van het erf.' Er schijnen in het verleden nooit andere rassen ingekruist te zijn. Men heeft het zuivere oude ras altijd door selectie op vechtlust, kracht en vitaliteit kunnen behouden. Dit moet een ras zijn met een ongeëvenaarde genenbron, dat door zijn kleurenrijkdom al te zien is.
Deze vechthoenders worden al eeuwen in Frankrijk gehouden, voornamelijk nog in de noordelijke departementen, waar hanengevechten nog steeds populair zijn onder het werkvolk, net als wielrennen, wedvluchten met postduiven en de vinkenslag. In deze streek vindt ook jaarlijks de wielerklassieker Parijs-Roubaix plaats. Het gevecht tegen kou, modder of stof, afhankelijk van de weersomstandigheden. Door de hanen, duiven, vinken of fiets kon men zich onderscheiden. Overwinningen waren de lichtpuntjes in het zware grauwe leven van de arbeider. Zo konden ze op een sportieve manier stiekem wraak nemen voor de beledigingen en vernederingen op werkdagen. Soms kon men een heldenstatus verwerven, waar nog jaren over verhaald werd en waar men van kon nagenieten op hun oude dag. Opvallend is dat, in streken waar arbeiders vroeger extreem uitgebuit werden, ze dezelfde hobby's hadden. Zo komt men het houden van hanen, postduiven en vinken en het wielrennen ook veel tegen in Oost Nederland, Limburg en in België rond Brugge, Gent en Luik.
Nog iets opmerkelijks aan de Noord Franse vechters is dat er drie types zijn, groot, klein en kriel. Dit komt bij mijn weten bij geen enkel ander erkend ras zo extreem voor.

De gewichten die het onderscheid maken zijn:
groot: haan: 4-5 kg, hen: 3-4 kg,
klein: haan: 1,25 kg tot 1,5 kg, hen: 1 kg tot 1,25 kg,
kriel: haan 750 gr, hen 625 gr.
Bij de hanengevechten hanteert men officieel zelfs vier gewichtsklassen, klein: 3,5 tot 4 kg, midden: 4 tot 4,5 kg, halfzwaar: 4,5 tot 5 kg, zwaar: boven 5 kg.

De Fransen hebben door inteelt op de voorouders drie types gefokt zonder andere rassen in te kruisen. Hoe kan dit, vraag u zich misschien af? Dit is een proces van eeuwen geweest. Professor Konrad Lorenz heeft door in te telen op Noorse elandhonden bewijs geleverd dat je een lijn kunt krijgen, die groter wordt dan de dieren waarmee de fok gestart is en een lijn die, gezond, steeds kleiner wordt, zonder dat inteelt verzwakt.

Bord gallodrome in Tourmignies.

De nog in gebruik zijnde Gallodrome in Tourmignies.

Verschillende soorten kunstsporen, pinnen en mesjes om de hanen te beschermen en gelijke wapens te geven.

Het paradepaardje van dit ras is de grote Noord Franse vechter, een echte reus met een geweldige uitstraling. De beste omschrijving is, zeer grote haan met een enkele kam, trots opgericht met een strak verenpak, een grote prachtige volle staart en mooie ronde vormen, een indrukwekkende atleet. Je komt wel overjarige hanen tegen tot zo'n 6 kg met een hoogte van ruim 70 cm als ze zich oprichten. Grote Noord Franse vechters staan op een paar stevige gele poten, die ruim uit elkaar geplaatst zijn, alsof hij één is met de aarde. Het hele lichaam is goed gespierd en straalt van snavel tot staartpunt kracht en souplesse uit. De hennen zijn wat kleiner en lichter dan de haan: 3 tot 4 kg, maar laten dezelfde adel en uitstraling zien. Dat is natuurlijk heel belangrijk voor de fok. Ze hebben 50% aandeel in de vererving van hun zonen. Bij dit ras mogen de hennen sporen hebben. Dat wordt juist als een vorm van vitaliteit en kracht gezien.

Kruisingshanen zijn het beste voor de hanengevechten, daarom zijn de echte liefhebbers zo huiverig om raszuivere dieren af te staan.

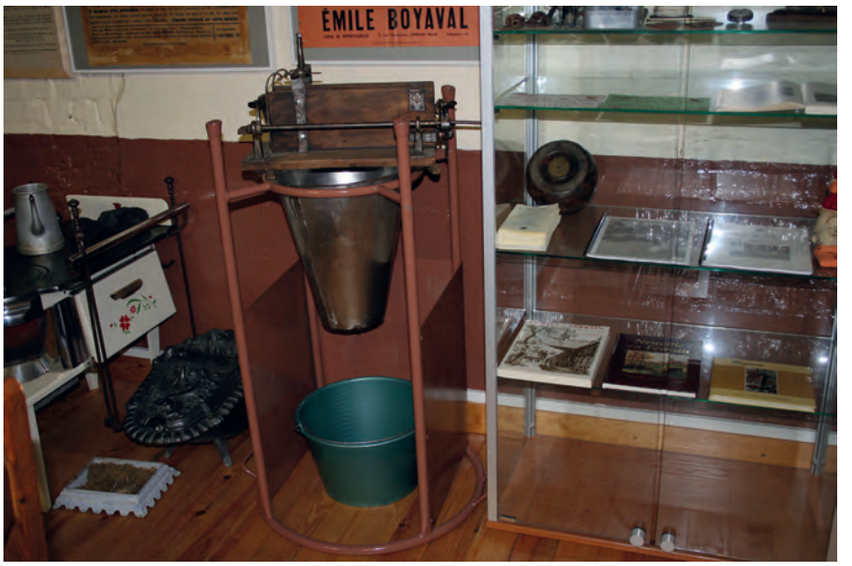
De gevechtskwaliteiten van de grote Franse vechter zijn snelheid, lenigheid, zelfvertrouwen en moed. Ze zouden minder uithoudingsvermogen hebben dan de Aziatische rassen, zoals Maleiers en Shamo's en minder nauwkeurig zijn dan Sumatra's en Aseels.
Kruisingen met deze rassen zouden onoverwinnelijke hanen in gevechten kunnen opleveren. Om deze reden zouden de echte liefhebbers van de Noord Franse vechter geen dieren of eieren afstaan.

De hanengevechten

De Franse vechter dankt zijn nu nog oorspronkelijke staat vooral aan de populariteit van de hanengevechten in Noord Frankrijk en Zuidwest België. Het verhaal wil dat hanengevechten vanaf 1850 overal verboden werden om het gokken uit te bannen, niet omdat men het zo zielig vond voor de hanen. Ondanks dit verbod gingen de gevechten in de illegaliteit gewoon door. In 1964 kwam er

Eén van de vele schilderijen over de geschiedenis van de hanengevechten in het restaurant au Gallodrome.

Materialen die gebruikt werden/worden voor hanengevechten.

voor de departementen Du Nord en Pas-de-Calias een uitzondering op de wet, die hanengevechten in de gallodromes met een ononderbroken lokale traditie nog toestaat. Er mag echter openlijk geen reclame voor gemaakt worden. Deze nieuwe wet kwam mede tot stand door generaal de Gaulle waar het volgende citaat aan wordt toegeschreven: “Omdat we hanen eten, moeten we ze op één of andere manier doden.” Hanengevechten zijn in Frankrijk aan strenge regels gebonden. Het reglement is verkrijgbaar bij de Federatie van de Hanen¬vechters van het Noorden die ook het blad ‘Le Coq Gaulois’ uitgeeft.

Voor wie meer wil weten over deze hanengevechten, is er net over de Belgisch-Franse grens een uitstekend en goed betaalbaar restaurant Au Gallodrome. In deze gallodrome worden geen gevechten meer gehouden, maar er is een prachtig museum gevestigd. Na een maaltijd in het restaurant mag je gratis het museum bezoeken, een absolute aanrader. Het adres: Rue Emile Zola 1, Neuville en Ferrain, 59960 Frankrijk, http://gallodrome.com.
Ik ben helemaal geen liefhebber van hanengevechten, maar een nuchter mens die over dingen nadenkt. Ik bewonder hanen om hun onbaatzuchtige karakter en als symbool van wijsheid. De mens is hypocriet: hanengevechten zou dierenmishandeling zijn. Wie bepaalt of een dier een gelukkig leven heeft, u, ik, of het dier zelf? De scharrelkip met anderhalf A4-tje ruimte? De plofkip die na zes weken geslacht wordt? Of een haan die na ruim een jaar in de allerbeste omstandigheden is opgegroeid en dan zijn instincten de vrije loop kan laten. Niet gedwongen door wie of wat ook, gewoon zijn natuur volgen.
Ja, maar ze krijgen scherpe mesjes of pinnen aan hun poten gebonden, zullen velen van u opmerken, dat is toch zielig? Ze weten niet dat deze mesjes of pinnen de natuurlijke sporen vervangen en geven de hanen betere overlevingskansen. Een wond met een scherp voorwerp toegebracht geneest bij een kip vaak binnen en week, een wond toegebracht met een natuurlijke spoor geneest bijna nooit en zeker niet snel en mooi.

Fabels

Als je interesse in een ras gewekt is, wil je er graag meer over weten. Boeken en natuurlijk in deze tijd het internet, leveren massa’s informatie. De informatie in boeken is vaak behoorlijk gedateerd. Tegenwoordig hebben we veel betere voeders dan pak weg 75 jaar geleden. De opfok en de leg zijn daardoor veel verbeterd. Op internet wordt heel veel informatie gedeeld, zoals het overschrijven tegenwoordig genoemd wordt.
Een beschrijving van een ras door een onervaren liefhebber, die door zijn onkunde veel pech heeft beschreven, wordt door anderen weer overgenomen en wordt zo binnen de kortste keren een waarheid. Ga daarom altijd uit van eigen waarnemingen en van ervaren fokkers die je goed kent.
Uit mijn ervaring met Noord Franse vechters weet ik dat het geen slechte legsters zijn. Ze leggen zeker bij ruime huisvesting en goed voer uitstekende eieren van ruim 60 gram. De bevruchting is ook heel goed en de kuikens

Trio grote Noord Franse vechters.

Kuikens van de grote Noord Franse vechters, nu al kun je de patrijs kleurenrijkdom zien.

Noord Franse vechters leggen als een oud Europees ras witte eieren.

Ook bij de hennen kom je uitdagingen voor de fokker tegen. Hier saumon doré (patrijs). De pepering moet wat losser, geen lichte schachten, nog wat roest in de grondkleur en op het dek flitter. Maar wie maakt zich daar bij een vechter echt druk om?

groeien bij een goede verzorging en voldoende ruimte probleemloos op.
Ze zijn alleen agressief in een kleine ruimte met te veel soortgenoten. Dan worden de zwakste aangevallen en je zou je kunnen afvragen of dit een natuurlijke selectie is. De Noord Franse vechter moet je net als alle zware rassen, niet te snel opfokken. Bij de opfok moeten botten en spieren in harmonie groeien. Tegenwoordig kunnen we kiezen voor hoogwaardige eiwitrijke voeding, die een snelle groei stimuleert. We moeten het evenwicht proberen te vinden. Ze lusten graag meelwormen, maar het is beter om ze zes maanden drie meelwormen per dag te voeren dan twee maanden tien meelwormen. Het is goed om ze op jonge leeftijd al te laten genieten van het zonlicht voor de ontwikkeling van sterke botten (vitamine D). Dit geldt overigens voor alle rassen, maar langzaam groeiende rassen hebben hier dubbel profijt van.

Afsluitend

De Noord Franse vechter wordt met uitsterven bedreigt. In het grote Frankrijk, verdeelt in allemaal kleine landjes, met allemaal eigen ideeën, komt dit vechtras hoofzakelijk in het noorden voor. Het is dan ook niet vreemd dat in Frankrijk twee speciaalclubs zijn, die elk voor zich proberen de belangen van het ras te behartigen. Daarom zijn wereldwijd liefhebbers nodig en is elke hulp welkom.
Als we in Nederland voor een erkenning willen gaan, is er een lange weg te gaan om de kleuren naar Hollandse begrippen te selecteren, om over kamfouten maar niet te spreken. Is het al die moeite wel waard, als we ook de zuiverheid en het karakter van dit ras willen behouden? Nu kunnen we dankzij de Vrije Klasse onze dieren aan het publiek te laten zien en is een erkenning niet nodig. Dankzij Optimum Avium kan je eenmaal per jaar aan een officiële wedstrijd deelnemen. De Noord Franse vechter is Europees erkend en dan is inzenden op een internationale show geen probleem. Is o.a. Optimum Avium de nieuwe weg voor de toekomstige shows?

Zijn deze jonge Noord Franse vechters ook al chauvinistisch en proberen ze de Franse lelie uit te beelden?

Vijf weken oude hen, straalt nu al onverzettelijkheid uit, wat een borstbreedte.